

Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti

30 Nisan 2019, Sayı: 2019-18

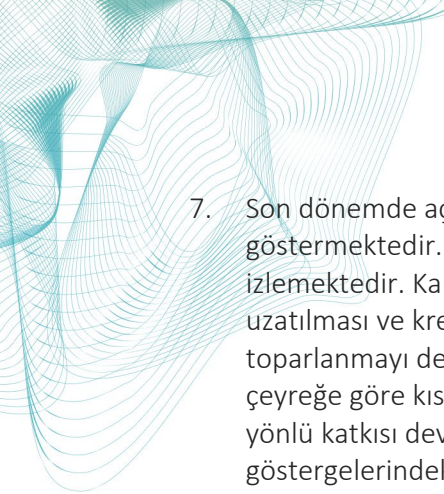
Toplantı Tarihi: 25 Nisan 2019

Enflasyon Gelişmeleri

1. Mart ayında tüketici fiyatları yüzde 1,03 oranında artmış ve yıllık enflasyon 0,04 puan yükselerek yüzde 19,71 olmuştur. Bu dönemde yıllık enflasyon gıda ve enerji gruplarında yükselirken, temel mal grubunda gerilemiştir. Gıda yıllık enflasyonu taze meyve ve sebze fiyatlarındaki belirgin artışa bağlı olarak yükselmiştir. Enerji fiyatlarındaki yükselişte ise uluslararası petrol fiyatları ve döviz kurundaki gelişmeler etkili olmuştur. Bu dönemde hizmet enflasyonu yataya yakın bir seyir izlerken, temel mal enflasyonundaki yavaşlama eğilimi alt gruplar geneline yayılarak sürmüştür. Bu görünüm altında, çekirdek enflasyon göstergelerinin yıllık enflasyonundaki yavaşlama devam etmiş, ana eğilimlerindeki düşük seviyeler korunmuştur.
2. Gıda ve alkolsüz içecekler grubu yıllık enflasyonu Mart ayında 0,52 puan artarak yüzde 29,77'ye yükselmiştir. Bu gelişmede taze meyve-sebze fiyatları kaynaklı olarak işlenmemiş gıda fiyatları belirleyici olmuştur. İşlenmiş gıda grubunda fiyat artışları ılımlı seyretmiş, grup yıllık enflasyonu gerilemiştir.
3. Enerji grubu fiyatları yüzde 1,94 oranında artmış ve grup yıllık enflasyonu 1,84 puanlık yükselişle yüzde 16,41 olmuştur. Bu gelişmede döviz kuru ve uluslararası petrol fiyatlarındaki görünüme bağlı olarak yükselen akaryakıt ve tüp gaz fiyatları etkili olmuştur.
4. Temel mal grubu yıllık enflasyonu Mart ayında 1,30 puan düşüşle yüzde 19,92'ye gerilemiştir. Bu dönemde, yıllık enflasyon tüm alt gruplarda düşüş göstermiştir. Dayanıklı mal grubunda otomobil fiyatlarındaki düşüş belirleyici olurken, giyim grubunda yeni sezon açılışındaki fiyat artışı bir önceki yılın altında gerçekleşmiştir. Diğer temel mallar grubunda ise yıllık enflasyon yavaşlamakla birlikte yüksek seviyesini korumuştur. Özetle, temel mal grubu enflasyonunda kaydedilen ılımlı seyrinde zayıf iç talep koşullarının etkisi izlenmiştir.
5. Hizmet grubu enflasyonu bir önceki aya kıyasla 0,07 puan artarak yüzde 15,21'e yükselmiştir. Yıllık enflasyon lokanta-otel, kira ve ulaştırma hizmetlerinde sınırlı oranlarda düşüş gösterirken diğer hizmetler grubunda yükselmiştir. Ulaştırma grubu enflasyonu şehir içi yolcu taşımacılığı öncülüğünde gerilemiştir. Diğer hizmetler enflasyonunda ise bakım-onarım hizmetleri ile eğitim hizmetleri fiyatlarındaki özel okul ücretleri kaynaklı artış öne çıkmıştır. Hizmet enflasyonu iç talep koşullarındaki yavaş seyre karşın, gerek maliyet unsurları gerekse geriye doğru endeksleme neticesinde yüksek seviyesini korumuştur.

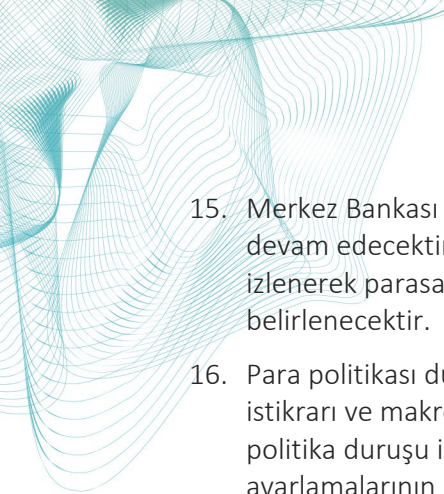
Enflasyonu Etkileyen Unsurlar

6. Gayri safi yurt içi hâsıla 2018 yılının dördüncü çeyreğinde yıllık yüzde 3,0, dönemlik yüzde 2,4 oranında daralmıştır. Böylelikle, 2018 yılı büyümesi yüzde 2,6 olarak gerçekleşmiştir. Son çeyrekte iktisadi faaliyetlerdeki daralma yurt içi talep kaynaklı olurken, net ihracat büyümeye güçlü katkısını sürdürmüştür ve ekonomideki dengelenme eğilimi belirginleşmiştir.

- 
7. Son dönemde açıklanan veriler ekonomideki dengelenme eğiliminin devam ettiğini göstermektedir. Finansal koşullardaki sıkılığın etkisiyle iktisadi faaliyet yavaş bir seyir izlemektedir. Kamu harcamalarındaki artış, dayanıklı mallardaki vergi indirimlerinin süresinin uzatılması ve kredi hacmindeki kısmi yükselişin ilk çeyrekte yurt içi talepte ılımlı bir toparlanmayı desteklediği değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda iktisadi faaliyette bir önceki çeyreğe göre kısmi bir toparlanma gözlenirken toplam talep koşullarının enflasyona düşüş yönlü katkısı devam etmektedir. Yakın dönemde finansal oynaklık ve risk primi göstergelerindeki artış yurt içi talep görünümü üzerinde aşağı yönlü riskleri arttırmaktadır.
 8. Son dönemde başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere küresel büyüme görünümüne ilişkin yavaşlama sinyallerine rağmen dış talep nispeten gücünü korumaktadır. Yurt içi talepteki yavaşlamaya bağlı olarak firmaların dış piyasalara yönelme eğilimi ve pazar çeşitlendirme esnekliği mal ihracatını desteklemekte; gecikmeli döviz kuru etkileri, krediler ve iktisadi faaliyetteki yavaş seyir ithalat talebini sınırlamakta; canlı seyreden turizm talebiyle birlikte dış dengedeki iyileşme hızlı bir şekilde devam etmektedir. Önümüzdeki dönemde cari dengedeki iyileşme eğiliminin sürmesi beklenmektedir.
 9. İşgücü piyasası verileri, iktisadi faaliyetteki yavaşlamayı teyit etmektedir. 2019 yılının Ocak dönemi verilerine göre tarım dışı istihdam başta inşaat olmak üzere sektörler genelinde bir önceki döneme kıyasla azalmış, işsizlik oranları yükselişini sürdürmüştür.

Para Politikası ve Riskler

10. Bir önceki PPK toplantısını takip eden dönemde, başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere, küresel iktisadi faaliyette gözlenen ivme kaybı devam etmiştir. Avrupa Bölgesi'ndeki politik belirsizliklerin sürmesi, ABD ve Çin arasında ticaret anlaşmazlıklarının devam etmesi ve jeopolitik sorunlar, küresel ekonomi politikaları üzerindeki belirsizliğin artmasına ve finansal piyasalardaki kırılmalıkların devam etmesine neden olmaktadır. Bu durum, küresel ekonomik aktivite üzerindeki aşağı yönlü riskleri canlı tutmaktadır.
11. Önümüzdeki dönemde uluslararası ham petrol ve diğer emtia fiyatları üzerinde arz yönlü etkilere bağlı olarak yukarı yönlü riskler bulunmaktadır. Söz konusu risklerin belirginleşmesi durumunda, para politikası tepkisi, enflasyon beklentileri ve fiyatlama davranışında gözlenebilecek bozulmayı kontrol altında tutacak şekilde belirlenecektir.
12. Gelişmiş ülke para politikalarındaki normalleşme sürecinin ertelenmesiyle risk iştahında gözlenen iyileşme gelişmekte olan ülkelere yönelen portföy akımlarını kısmen desteklemektedir.
13. İç talep gelişmelerine bağlı olarak enflasyon göstergelerinde bir miktar iyileşme gözlenmektedir. Bununla birlikte, gıda fiyatları ve ithal girdi maliyetlerindeki artışlar ile enflasyon beklentilerindeki yüksek seyir fiyat istikrarına yönelik risklerin devam ettiğini göstermektedir. Bu çerçevede Kurul, enflasyon görünümünde belirgin bir iyileşme sağlanana kadar sıkı parasal duruşun korunmasına karar vermiş ve politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını yüzde 24 düzeyinde sabit tutmuştur.
14. Kurul, toplantıda Nisan Enflasyon Raporu'nda yer alması öngörülen orta vadeli tahminleri değerlendirmiştir. Tahminler oluşturulurken, jeopolitik faktörler ve belirsizliklere bağlı olarak son haftalarda yükselen ülke risk priminin, söz konusu unsurların kısmen normalleşmesi ve sıkı para politikası duruşu ile enflasyon odaklı makro politika bileşimi neticesinde iyileşeceği bir görünüm esas alınmıştır. Risk primi ve finansal oynaklık göstergelerindeki iyileşmenin gecikmesi durumunda enflasyon ve döviz kuru beklentilerinin enflasyonla mücadeleyi güçleştirmesi söz konusu olabilecektir.

- 
15. Merkez Bankası fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda elindeki bütün araçları kullanmaya devam edecektir. Enflasyon görünümünü etkileyen unsurlardaki gelişmeler yakından izlenerek parasal duruş, enflasyonu hedeflenen patika ile uyumlu seviyelerde tutacak şekilde belirlenecektir.
 16. Para politikası duruşu oluşturulurken, maliye politikasına dair esas alınan görünüm fiyat istikrarı ve makroekonomik dengelenmeye odaklı, para politikasıyla eşgüdüm arz eden bir politika duruşu içermektedir. Bu doğrultuda, yönetilen/yönlendirilen fiyat ve vergi ayarlamalarının geçmiş enflasyona endeksleme davranışının azaltılmasına yardımcı olacak şekilde belirleneceği varsayılmıştır. Maliye politikasının söz konusu çerçeveden belirgin olarak sapması ve bu durumun orta vadeli enflasyon görünümünü olumsuz etkilemesi halinde para politikası duruşunun da güncellenmesi söz konusu olabilecektir.
 17. Para politikası ve maliye politikası arasında kuvvetlendirilen eşgüdümün sürekli ve sistematik bir yapıya dönüştürülmesi yönünde yürütülmekte olan ortak çabaların fiyat istikrarını sağlamaya katkıda bulunması beklenmektedir. Bunun yanı sıra, enflasyondaki katılık ve oynaklıkları azaltacak yapısal adımlara devam edilmesi fiyat istikrarına ve dolayısıyla toplumsal refaha olumlu katkıda bulunacaktır.